

Kisebbségi
önkormányzati
választások
2006/2007

a **Barátság** melléklete

2006. december 15.

Az ombudsman állásfoglalása a települési kisebbségi önkormányzat elnökét szószólói minőségében megillető juttatásokról

A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében az általa választott tanácsnoknak tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapít meg. Ezeket a rendelkezéseket a kisebbségi szószólóra is alkalmazni kell? Ez esetben a juttatást, tiszteletdíjat a települési önkormányzat költségvetéséből kell biztosítani?

A kérdés megválaszolásához a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (Nektv.) rendelkezéseinek értelmezése szükséges.

A korábbi szabályozás értelmében a helyi önkormányzati választásokon indult, és a legtöbb szavazatot kapott kisebbségi jelölt szószólóvá vált, függetlenül attól, hogy a képviselő-testületben mandátumot szerzett vagy sem. Az új törvényi rendelkezések alapján a kisebbségi önkormányzat elnöke gyakorolja a szószólót megillető jogokat.

A hatályos szabályozás szerint az elnök jelentős többletfeladatokat lát el a kisebbségi képviselőkhöz képest, ám ezeket a jogköröket jellemzően eddig is gyakorolhatta. A törvénymódosítás e téren egyetlen érdemi változást hozott: *az elnök szószólói minőségben a törvény erejénél fogva részt vehet a képviselő-testület és a helyi önkormányzati bizottságok zárt ülésein is.*

A szószóló ma már nem egyszemélyes intézmény, hanem egy testület vezetője. Ennek azonban némileg ellentmond, hogy a Nektv. 40. § (6) bekezdése értelmében a kisebbség jogait, kötelezettségeit érintő önkormányzati rendelet megalkotása, illetőleg a kisebbség helyzetét általánosan befolyásoló intézkedés meghozatala előtt a hatáskörrel rendelkező önkormányzati szerv nem a kisebbségi önkormányzat, hanem a szószóló véleményét köteles kikérni. Nyilvánvaló azonban, hogy a szószóló akkor jár el helyesen, ha nem pusztán a személyes álláspontját közli, hanem a véleménynyilvánítás előtt egyeztet a kisebbségi önkormányzat testületével is.

A kisebbségi önkormányzat elnöke által végzett többletmunkát a jogalkotó azzal ismerte el, hogy kimondta: a köztisztviselői illetményalap háromszoros összegével megegyező tiszteletdíj – jelenleg kb. havi 110.000 forint – is megállapítható számára. A kisebbségi képviselők tevékenysége – ha nem bizottsági tagok – legfeljebb az elnöki tiszteletdíj negyedé-

nek megfelelő összeggel honorálható. [Nektv. 30/Q. § (2) és (4) bekezdés]

Tény ugyanakkor, hogy a települési kisebbségi önkormányzatok meghatározó többsége az elviekben adható tiszteletdíj töredékét sem tudja folyósítani az elnök és a képviselők számára. A jogalkotó szándéka azonban nem az volt, hogy az elmaradt tiszteletdíj „pótlásaként” a szószóló díjazására kötelezze a helyi önkormányzat testületét. A Nektv. 41. § (2) bekezdése értelmében a szószóló e megbízatása ellátásáért külön tiszteletdíjra nem jogosult, rá egyebekben a tanácsnokra vonatkozó költségterítést, juttatást szabályozó rendelkezéseket kell alkalmazni. E törvényszakaszt álláspontom szerint úgy kell értelmezni, hogy a helyi önkormányzat nem folyósíthat tiszteletdíjat a szószóló részére. *Mindazokat a természetbeni juttatásokat, illetve költségterítést meg kell azonban állapítani számára, amelyek az általa választott tanácsnokot is megilletik.*

A polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény 16. § (1) bekezdése értelmében ilyen természetbeni juttatásnak minősül:

- az önkormányzat közigazgatási területén a tömegközlekedési eszközök igénybevételére jogosító utazási bérlet, amely a képviselő – jelen esetben a szószóló – választása szerint pénzben is kifizethető,
- önkormányzati intézmény által nyújtott szolgáltatás kedvezményes vagy térítésmentes igénybevétele, a közüzemi szolgáltatások kivételével,
- a képviselői (szószólói) tevékenységet segítő közlöny, kiadvány, szakfolyóirat előfizetése.

A szószólói feladatok ellátása során költségek merülhetnek fel. A jogalkotó ezért írja elő, hogy a szószóló a tanácsnokkal egyező módon költségterítésre jogosult. Ennek költségei értelemszerűen a helyi önkormányzatot terhelik.

A tanácsnok egy meghatározott feladatkör ellátására megválasztott képviselő. Ebből következően, ha az adott településen nincs tanácsnok, a szószóló részére azokat a természetbeni juttatásokat és költségterítést kell megállapítani, amelyek a helyi önkormányzat képviselőjét is megilletik.

Dr. Kaltenbach Jenő